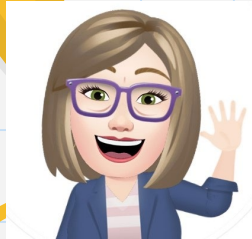

Satu-Maarit
Frangou

Minna
Körkkö

Pigga Keskitalo

KÄIDUSMÄTTÄÄTÄS haaldun

27.08.2020

ohtsâšpargoost
eLapp&

Arktisâšpedagogiik,
sämimättäättâšdigiviärmádâh

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Arktista
PEDAGOGIIKAA II
saamelaisopetuksen digiverkosto -hanke

Mast mij sárnup onne?

1

Mii lüi luhostum
káidusmáttááttâs ?
Keevâtliih koččâmušah

Máttáátteijeeuáppejá
huolâtteijeekeččâmkuávluh
Jiärmálâš heiviittâsâi kevttim

2

Jieškote-uvlágán uáppei
huámášumán vâldim
káidusmáttááttâsâst

Stivrim, juávkkuvuoinjá
ráhtim já motivistem
káidusin

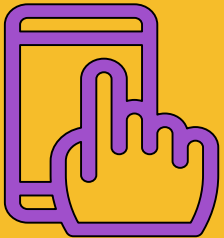
3

Kulttuur - já
kielâtiäđulâš
káidusmáttááttâs

Diversiteet

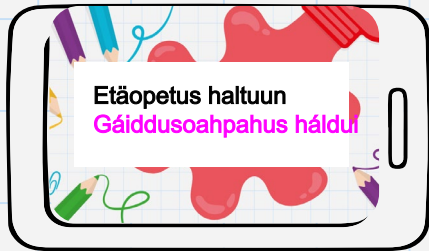
1

Mii liikáidusmáttááttâšá
mii liluhostum
káidusmáttááttâš

KÄIDUSMÄTTÄÄTTÄS JIEŠKOTÄGÁN OLÁŠUTTEMVYEVIIH

SYNKROONLÄŠ KÄIDUSMÄTTÄÄTTÄS

- Oinâleh njunáluvâi, veikâ káidusin
- Uásivâldeeh siämmáa ääigi miel

ASYNKROONLÄŠ KÄIDUSMÄTTÄÄTTÄS

- Oppârtábáhtuvâkuás perijá kost peri
- Uásálisteelâ teivâdjá uáppijieijâsliävttoin

MAŃGÁMUŃSÄŠ (BLENDED) KÄIDUSMÄTTÄÄTTÄS

- Oinâlelyelittälli njunáluvâmutâ motomijâašijd uáppijieijâsliävttoin

Maht tuu káidusmáttááttâs olášuvá?

Káidusmáttááttâs hai

- Järmálâš lesvuotâ
- synkroonlâš asynkroonlâš máttááttâs
- pedagogilâš gâstâllum heiviittâš uávduseh

Káidusmáttááttâs delfiin

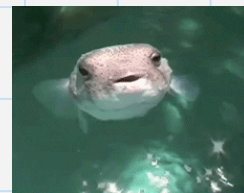
- Jiečânâs pargo
- synkroonlâš máttááttâs
- uánihis persovnlâš virtuaalteivâdmeh
- luoka ohtâšii WhatsApp kevttim

Káidusmáttááttâs nuárju

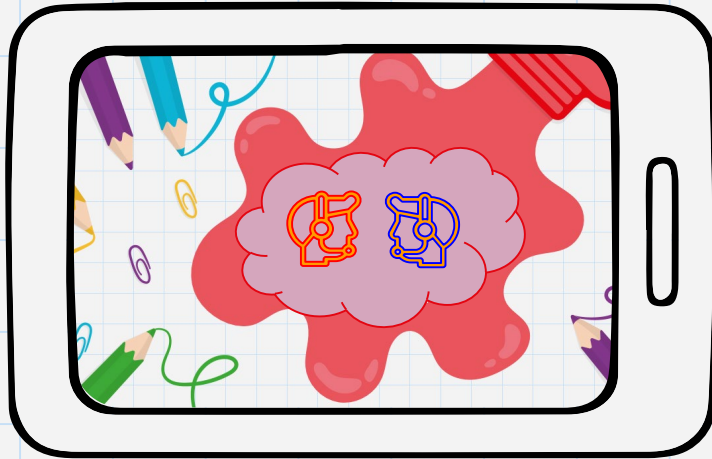
- Ovdánem- já ovdedemhalulâš vuotâ -> oppâm káidusin nuuvt motivistee já järmáá ko máhđulâš

Káidusmáttááttâs keččâleijee čäciellee

- Epivies asynkroonlâš máttááttâs, pargoijyehim liston dokumentist, liiŋkah nettisijđoid

Mii lii digipedagogiik?

Teknologâlâšiskáldâslâš pedagoglâš
mättimtäsitiädust(TPACK)
(Koehle& Mishra2008)

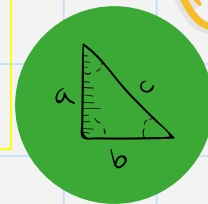
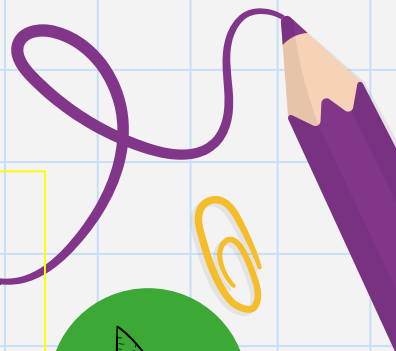
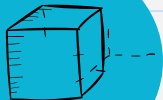
Teknologiäppâmčuosättâh- oppâmpiirâs- oppâmiäidu(Kyllönen, 2020)

Algättep vuáđuaašijn

Elevaati alnaadai uáppeimeendennuv

Meendunaaŋga heiviittas ja nettivuáđu kevttim puáhtá stressid tuu sehe uáppeid (já perruid), ige oppâm lah talle kuávdaast peic riäiduh.

Máttáátteijee máttá

- * Ráhtit uáppeid virtuaalliluokajiejâsvaljimvuátun (Teams/Classroom/Google Classroom)
- * Lasettit materialijd (kannatpeijât luuhâmivaráš)
- * Lasettit hárvuttâsâid adelit čielgânoomâid smiettâ muulsâivtulijd hárvuttâsâid ieškoteuvlágám uáppeid
- * Lasettit árvuštállâm kriterijd

Uáppeemáttá

- * Máttáčáládáttâi siisâ oppâmvuáđu
- * Máttákevtiid oppâmvuáđu, kavna hárvuttâsâid ja vuolgáttit vástádâsâid
- * Máttaráhtit dokument
- * Máttáváldit ohtâvuáđu máttáátteijer (šledgâpostâ WhatsApp)

Čiāņudep vuáđumättim

Maht mun visásmitám heiviittâs pedagoglii järmáávuodâ?

Valjiitunjijnjá uáppeidnotomijdnáttááttâsjá oppântuárjoo
heiviittâsâidmohheivejeleidutuu kiävtun

Smietâ vistig

MAIDnummáttááttân?
MAIDnumhalijđâmúppeid
oppâi?
(Mii liioppâmnááläši
vijđesteema, om.
vuáruvaiguttâstâh)
MAHTiáppeešaddeh
porgâi? (parâluvâi
juávhuiphtu)
MAHTaat vaaigut
máttáátmânoppâmân
árvuštâlmâjá
reflektistmâi

Smietâ talle

MAIDigitaallijđšeriäiduid
tâi heiviittâsâidhalijdah
kevttid?

MONDIEstivrimân
inspiristmânvisualistmân
motivistmân

REFLEKTIST JÁ SUOGÂRDÂL HEIVIITTÂS JIÂRMÁÁVUOĐÂ:

Liivvtaat heiviittâs **njyebžikevttiđ** jieškoteuv
kontekstijr?

Tuárjuvtaat heiviittâsuáppesierâ **tááidui**
ovdáne? Nababppâi oppâr?

Tuárjuvtaat heiviittâsuáppe **ohtsâšparg?**

Ibbeerduvâppe **heiviittâspehtoppâmnaál**
ääši ohtâvudâ keevâttielimâr?

Movtjidiuvheiviittâsuáppeid **kriittâlii**
juurdâšmâjâ uđđâ čuávdušâi?

Káidusmáttááttâs kvaliteetavžuuttâsah uánihávt

UÁPPEST LII VUOIGÂDVUOTÂ

- piäiválioppântorjui
- uázžut sánálimacâttâs
- tubdât jieijâsluokkasiärvuiesânin

HUOLÂTTEIJEST LII VUOIGÂDVUOTÂ

- tietti d škovlâpargouávámijäägild(ij máttááttentiet)
- uázžut tiäđu párnááhpargduhostuumeest

MÁTTÁÁTTEIJEST LII VUOIGÂDVUOTÂ

- áámmátlitorjuijá pargoráávhun
- tubdât jieijâsškovlâsiärvuiesânin

6 čovduu luhostum káidusmáttááttâsân

1. **VUÁRUVAIGUTTÂS** (kamera ruokká dávvuš, JUÁVKKUVNÁUÁ TOORJÂ (UÁPPEI SEHE MÁTTÁÁTTEIJEI KOOSKÂST)
2. **RUTINEJÁ** PEEIVI/TIJME AGENDA
3. AVE JÁ **MÄTTIM** IELD VUÁVÁJUM TIJMEH JÁ PÄIKKIPARGOH om. **Microteaching**
4. **KIÄRDUDEM**
5. ADEI JIENÂ JÁ **KALJIM RIJJÂVÂT** Rooli UÁPPEID
6. **ČAVDESMITTEL**, ALMONIJ PEHT OPPÂM JÁ OPPÂM HÁMUSEH

skádvuodâst-uv lii hitruu
orgâđ ko kamera lii alne!

Keevâtliih ovdâmeerhah

<https://bingobaker.com/>

LUÁNDUBINGO

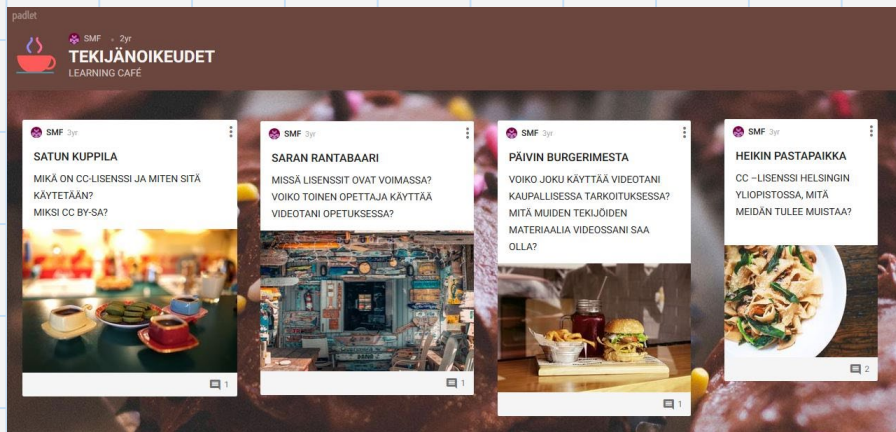
Edit • Share • Clone • Print • Play Online • Call List

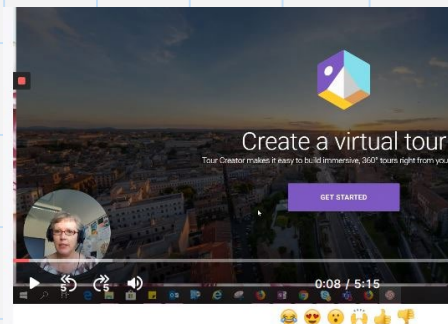
Puávtaľkeččâľid: <https://bingobaker.com/play/61748731fc61c58a>

<https://padlet.com/>

<https://www.loom.com/>

Tour Creator ODG180

by Satu-Maarit Frangou

2

Jieškoteuvlágán
uáppeštivrim
juávkkuvugã ráhtim
motivistem
káidusmáttááttâsâst

eLappi-koijâdâllâm puátuseh

Torjuutarbâšii

- heiviittâsâkevttimist
- heiviittâsâidâvhástâlmispedagoglávt

Pargdussâdvuotâ

- stuáruennuv
- > olesvuottânkáidusmáttááttâluhostui

Uáppeeh

- uásistoppâmpuátusehpuáránii

Máttáátteijeeh

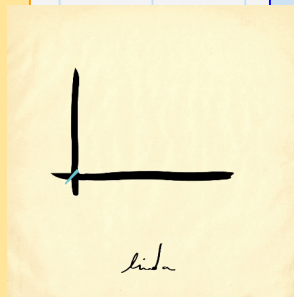
- feerimehserânittermälkkeeduumeest
- uáppejiešstivrimtááidui ovdánmist

Hástuseh

- teknisiihvädisvuđah
- vädisvuđahfattiđ uáppeid
- hárjuttâsâporgâhánáá
kyeđđim
- meddâloromeh

- puohuáppeelä motivistum
káiduspaargonvädisvuotâ
fattiđ uáppeidmeddâloromeh
hárjuttâsâporgâhánáá

Mii lii tehálâš káidusin tábáhtuvvee stivrimist ?

Škovlǵertteefaallâi káidusmáttááttâš -stivrim
tušehárjuttâsâjyehimij lahkáidusmáttááttâs

- Káidusmáttááttâsâš uávuoppávuávámijá táárbumielahtid uđđâs (pedagoglâš uávuámpersovnlíih oppávuávám)h
- Uáppeiguđâ huolâtteijeiguávuáppomagarehneiviittâsahannojeđâ maggaanmijđ (máttááttâs stivrim ohtávuđâ váldimjna)

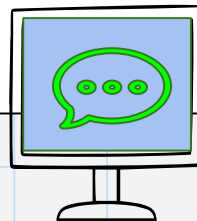
Mii lii tehálâš káidusin tábáhtuvvee stivrimist ?

- Máttáátteijee kannastmiettâđ jo muuneelmahttoimâđ máhtulijn čuolmâtiilijn om talle kouáppeđ fáttejuu (huolâtteijeeh uáppeehuolâttâs
- Muulsâiävtuliidlášuttemvyevi (PLAN B)

Struktuurii tehálâš

- peivõhjemjá káidusluuhâmoornõgrjálâžžârkovveemâi mudoõ
- piäiváliih káidusmáttááttâstijmetijmehpáddejuvvojeä
lyeädejuvvojesoppunsajan
- čielgâ ohtâlâspargoadelem
- hárjuttâsnuäi smavvimucceepittán
- hárjuttâsâkirjimiämmáásajan
- šleđgâliih hárjuttâslistol täärbumiieldmotomijruáppein
- pargoalgañsedemjá hárjuttâsâporgâmistuárjum savâstállâ
vanhimijguin
- persovnlis tivrimteivâdmeñmáttáátteijein sierânâsmáttáátteijein
išedeñhárjuttâsâirovdâskulij

Maht rähitiđ juávkkuvuoi nâ já motivistiđ uáppeid káidusmáttááttâsâst ?

Juávkkuvuoinâ rähitimist puáhtá ávhástállâđ ei.:

- ohtâsijdiđeedpuudâideđtemjá aašijčoođâ moonnâm
- epivirgálijjuávkkuteivâdmiđhoääigiškovlâpeeiviáassin

Motivistem puáhtá tiäduttiđ piejâmáin huámmášume porgâm- já árvuštállâmvuovviđ:

- maagâmuđusâšpargoaderkirjálíihhárjuttâsaščuovâkovehvideoh paddimejna
- muulsâiävtuliimáátučäittim vyevihčuovâkovehvideohjenâpäädiđ portfolioh
- kirjálíihjá njálmáliihskosehtâi projekteh

3

Kulttuurjá
kielâtiäđulâš
káidusmáttááttâs

KIELÂTIÄĐULIIH PORGÂMVYEVIIH

Káidusmáttááttâsâstcceedii
eenâb

ČIELGÂ RAVVUUH JÁ
PARGOADELMEH

tuáváduvâi čielgim, kovesänilistoh, fäädah já kuávdáš
sänilistoh muuneeld uáppeid

TOORJA TEKNIIKIST

KÁIDUSTOORJÂ UÁPPEID

juátkoo it- já lääksut oorjâ, káidustoorjât iijmeh

KUÁHTÂM KÁIDUSMÁTTÁÁTTÂSÂST

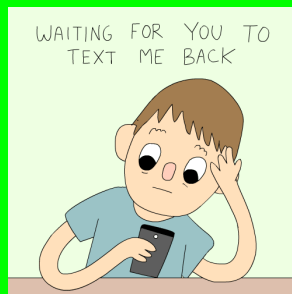
* Väälduáppeipäiválijá persovnlíi
ohtâvuđâ

Sierânittenár bustuárru

Mušteindividuaallinacâttâs

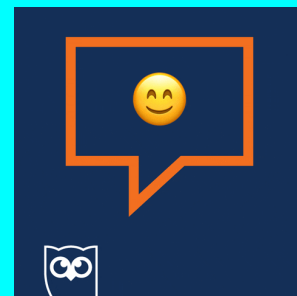
KÁIDUSMÁTTÁÁTTÂSÂN SUÁPPEE HÁRJUT

Kielâtiäđuliihárjuttâsahá ravvuuh

* hárjuttâsâi kielân kalga pieijâđ huamášume

Čielgâškompektoovtkiárdán

* uánihis Teams-máttááttempuudah, čielgâ, ij
meendu jotelis sámmum, movt ijditem, tiervâttem

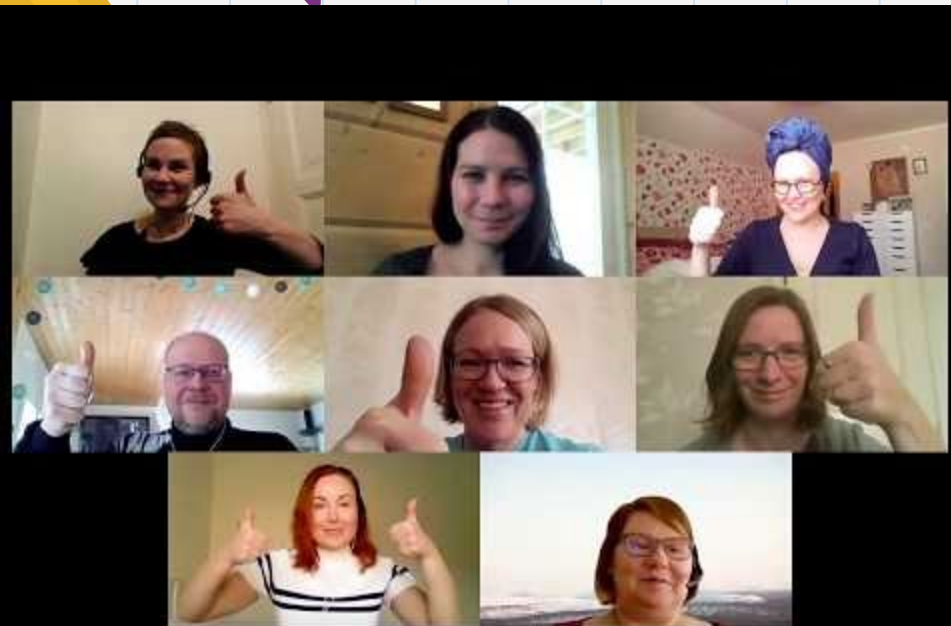

Onnâvideoh

www.dived.fi

suomâkielân

sämikielân

DIVED

bunkat gilli ja kultuuri • sukella kieleen ja kulttuuriin • dyk i diversitet

VINKKEJÄ VALMISTAVAAN OPETUKSEEN ETÄNÄ

Vuávámjá olášuttem - maid väldid huámášumán káidusmáttááttâsâst ?

Tekniikjienah kamera-
porjâ
máttáátteijee digitááluhjá
pedagogiik

Paje okko peivj tijme
oppâvuává 2014 uulmij
vuátuld

Mittomerehmaid maht, kuás
árvuštállân (almoonviiđesvuotâ
oppâmhámusest avdesmittem.)

Juávkkuvugâ rähtim kiddânem
tiervuotâi lonottem, motivistem,
luáttámuš (máttáátteijee
muáluh, kuldâlem)

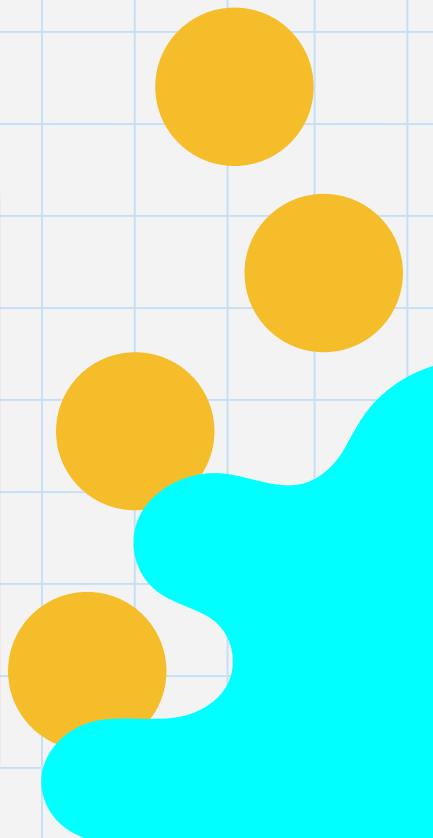
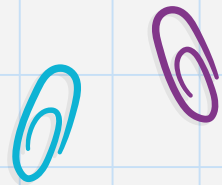

Käldeeh

- Koehler, M.J., & Mishra, P. (2008). **Reducing TPCK** AACTE Committee on Innovation and Technology (Ed.). *The handbook of technological pedagogical content knowledge (TPCK) for educators* (pp. 329). American Association of Colleges of Teacher Education, Rensselaer, NY, New York.
- Kyllönen, M. 2020. **Teknologia pedagoginen käyttö ja hyväksyminen** Opettajien digipedagoginen osaaminen. Jyväskylä: Ollâopättâh Šoddâdemtiittujâ psykologia tiedâkodde. JUYDissertation 191.
- **OpenDigiankeesivut** <https://opendigi.fi/>
- Sergejeff, J., Mantila, H., & Pilbacka-Rönkä, T. 2020. **Tuuveuettuaverkkeopetusta erityistilanteissa** Loppârapoort. Mittâättâs-jâ kulttuurministeriö. https://www.valteri.fi/wp-content/uploads/2017/04/Tuue_loppuraportti.pdf

Lase káidusmáttááttâs pirrâ :

- **DivEdnaavâsiidoh** <https://dived.fi/>
- **Ovdâmeerhâkáidusmáttááttâsân** heivejeijed digitaallijroppâmateriaalijâ amnâstuvân <https://www.oph.fi/fi/esimerkkeja-opetuksen-soveltuvista-digitaalisista-oppimateriaaleista-ja-aineistoista>
- **Ennuviinkahjâ heiviittâsah** <https://www.satumaa.org/finnish>

Haavâi päikkisiiđoh

Arktisâšpedagogiik, sämimáttááttâs
digiviärmádâh

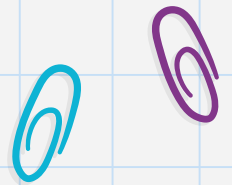
www.sogsakk.fi/arktistapedagogiikkaa2

eLappi

<https://www.ulapland.fi/FI/Kotisivut/eLappi>

Macâttâsluámáttâh

<https://forms.gle/BAo8LQzBfma62yF37>

Taamškovliittâs olášuttii :

SatuMaarit Frangou satu
maarit.frangou@ulapland.fi

Minna Kõrkkö
minna.korkko@ulapland.fi

Pigga Keskitalo
pigga.keskitalo@ulapland.fi

Arktista
PEDAGOGIIKKA II
saamelaisopetuksen digiverkosto -hanke

Unni Länsman
unni.lansman@sogsakk.fi

Tarja Huhtala
tarja.huhtala@sogsakk.fi

SatuMaarit Frangou satu
maarit.frangou@ulapland.fi

Pigga Keskitalo
pigga.keskitalo@ulapland.fi